

Antaget 8 maj 2020

Europaforums synpunkter rörande EU:s Industristrategi

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

EFNS vill ge följande synpunkter:

- EFNS välkomnar EU:s satsningar kring den nya industristrategin och strategin för små och stora företag samt en handlingsplan för inre marknadsregler, men understryker vikten av att ta hänsyn till de stora regionala skillnaderna inom EU med regionernas unika utmaningar och möjligheter, inte minst i det glesbefolkade norra Europa.
- Regionernas strategier för smart specialisering utgör en bra utgångspunkt för att säkra att industristrategins insatser får en maximal påverkan i hela unionen.
- Strategin för små och medelstora företag bör ta hänsyn till norra Sveriges näringsliv som präglas av en stor andel högt specialiserade mikroföretag med stora behov av enklare regelverk och minskad byråkrati vid stödåtgärder.
- EFNS välkomnar de höga ambitionerna i strategin och ett ökat fokus på FoU-verksamhet men uppmanar EU att säkra samspelet mellan unionens fonder och program för att undvika överlapp och säkra en hög effekt. Inte minst regionalfondens insatser kan bidra till genomförandet av industristrategin.

Europa Forum Norra Sverige välkomnar en ny strategi och åtgärds paket för den europeiska industripolitiken.

Europas industri har en avgörande roll för förverkligandet av EU:s ambitioner att upprätta en klimatneutral kontinent till år 2050 och för att säkra Europas

konkurrenskraft och globala ledarskap på sikte. De höga ambitionerna ställer krav på att inkludera alla aktörer i europeisk industri, inklusive stora och små företag, innovativa nystartade företag, forskningscenter, tjänsteleverantörer, leverantörer och arbetsmarknadspartners.

Regionens särskilda förutsättningar med kallt klimat, stora avstånd till marknaden, många mikroföretag, och tillgång till strategiskt viktiga naturresurser möjliggör för regionen att leverera unika värden till en europeisk marknad men de gör också att det krävs särskild hänsyn i unionens industristrategi. Norra Sverige har ett aktivt och mångsidigt näringsliv och naturgivna förutsättningar som på flera områden levererar unika resurser och kompetenser till EU:s inre marknad. Dessa utgör särskilda värden som också kräver särskild hänsyn i EU industristrategi. Flera näringsgrenar bidrar till unionens målsättningar inom bland annat förnybar energi, gruv- och mineralindustrin och skogliga naturtillgångar. Den förnyelsebara energiproduktionen i regionen är unik i världen och bidrar till EU:s strävan mot hållbar tillväxt genom grön omställning, exempelvis genom etablering av energiintensiv verksamhet som batteritillverkning och datahallar. Utöver de mer traditionella näringarna växer i allt högre grad nya branscher fram som tar sin utgångspunkt i de unika förutsättningar regionen besitter och som har allt större vikt för regionens tillväxt, i linje med EU:s intressen.

Den industriella strategin behöver en territoriell dimension

EU bör genom den industriella strategin säkerställa att de annonserade insatserna får en territoriell dimension som tar hänsyn till skillnader i regionala förutsättningar och möjligheter. EU:s industripolitik bör stärka utvecklingen av regionala innovationssystem i världsklass som stimulerar regionala kluster, nätverk och ekosystem.

Den nya industriella strategin med tillhörande initiativ är en möjlighet för Europa att ta en ledarroll i att leda de dubbla omställningarna mot en digital och hållbar framtid. Dessa utmaningar påverkar alla regioner i Europa, det är därför viktigt att alla regioner ges möjlighet att bidra till utvecklingen av strategin och dess genomförande. Den nya industriella strategin bör därför, i grunden, involvera regioner och deras smarta specialiseringsstrategier för att säkerställa en botten-upp ansats. Det ökar förutsättningarna att engagera ett brett spektrum av intressenter och säkerställa den effektiva flernivåstyrningen som möjliggör samordning av insatser för omvandling av värdekedjor för de gröna och digitala övergångarna, kompetensförsörjning och investeringar i forskning och innovation.

Sammanhållet landskap av initiativ för maximal effekt på tillväxt, forskning och innovation

EFNS välkomnar den industriella strategins förnyade fokus på forskning och innovation som en avgörande del för industrins omställning och fortsatta konkurrenskraft. Norra Sveriges industrier omges av ett väl utbyggt innovationsekosystem där nära samarbeten mellan industri, FoU-intensiva företag, universitet och forskningsinstitut har möjliggjort utvecklingen av världsledande industrier inom skoglig bioekonomi, hållbar stålproduktion och gruvdrift samt utveckling av IT-system för industriella processer och automation.

EU är en betydande finansiär av regionens forskning och innovationsverksamhet så det är av yttersta vikt att EU bejakar möjligheterna till samordning och synergier mellan Unionens olika initiativ och låter alla aktörer bidra för största möjliga effekt. Det gäller bland annat insatserna finansierade av Horisont Europa, Programmet för ett digitalt Europa, Innovationsfonden, InvestEU och EU:s rymdprogram, fonden för en rättvis omställning samt inte minst samtliga struktur och investeringsfonder. Insatserna inom Regionalfonden har en särskild möjlighet att i samverkan med andra EU och nationella initiativ bidra till EU:s industristrategi. Det förutsätter att regionerna inkluderas i utvecklingen av industristrategin och att implementeringen av programmen utformas så att regionernas bidrag synliggörs inom de olika fonderna.

Hänsyn till mindre företags omställning till hållbarhet och digitalisering samt förenklade regelverk och förbättrad marknadstillgång.

EFNS välkomnar särskilt strategin för små och medelstora företag, SME:s, som syftar till att minska byråkrati och hjälpa Europas många SME att göra affärer på den inre marknaden, få tillgång till finansiering och stärka företagen inom digitalisering och hållbarhet samt ökat deltagande och satsningar kring innovation med t.ex. ökad närvaro av Digital Innovation Hubs i alla regioner.

Näringslivet i norra Sverige präglas av en hög andel mycket små företag då ca 90% av regions företag har mellan 0–9 anställda och antalet medelstora företag enligt EU:s definition (50–249 anställda) utgör 1%. Dessa företag har ofta hög specialiseringsgrad och krav på ständig förnyelse i näringslivsstrukturen som omger regionens SME och stora råvaru- och processindustrier för fortsatt hög konkurrenskraft. Samtidigt har dessa mikroföretag sämre förutsättningar att klara omställningen genom mindre kapacitet och egna resurser i kombination med en

glesbefolkad arbetsmarknad och brist på eget kapital. Därtill har det omgivande samhället begränsade möjligheter att utveckla effektiva stödmekanismer som kan koppla småföretagens behov till nya marknadsmöjligheter i det regionala industriomvandlingsarbetet. Den OECD-studie som genomförts av de nordliga regionerna inom NSPA-området, Northern Sparsley Populated Areas, visar att åtgärder för regionens näringsliv behöver ta hänsyn till regionala förutsättningar och behov för att främja innovation och ekonomisk tillväxt i dessa typer av ekonomier som norra glesbefolkade Europa.

Tillgång till finansiering för SME är ett konstaterat tillväxthinder i det glest befolkade norra Sverige. Därför välkomnar EFNS satsningen på en fond för små och medelstora företag under InvestEU och att Kommissionen genom detta vill stärka jämställdhet och investeringar i näringslivet och påskynda tillväxten av högteknologiska mindre och nystartade företag.

Samtliga åtgärder bör ta hänsyn till lokala och regionala effekter, men också lokala och regionala lösningar. Ett speciellt hänsynstagande till varje regions kontext och målsättning är nyckeln till hållbar utveckling i alla delar av EU. Smart specialisering och diversifiering är viktiga komponenter i glesa miljöer för ökad konkurrenskraft. Det ger regioner förmågan att ta vara på relevanta kapaciteter och att arbeta effektivt för att låta forskning och entreprenörskap leda vägen i utvecklingen av nya idéer och produkter.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige den 8 maj 2020

Glenn Nordlund (S)
Ordförande EFNS
Region Västernorrland

Jonny Lundin (C)
Region Västernorrland

Erik Lövgren (S)
Kommunförbundet
Västernorrland

**Åsa Ågren
Wikström (M)**
v.ordf. EFNS
Region Västerbotten

**Rickard
Carstedt (S)**
Region Västerbotten

Ann Åström (S)
Region
Västerbotten

**Nils-
Olov Lindfors (C)**
Region Norrbotten
Britta Flinkfeldt (S)
Norrbottens
Kommuner

**Anders
Josefsson (M)**
Norrbottens
Kommuner
**Elise Ryder
Wikén (M)**
Region Jämtland
Härjedalen

Robert Uitto (S)
Region Jämtland
Härjedalen

**Thomas
Andersson (C)**
Region Jämtland
Härjedalen

**Daniel
Danielsson (C)**
Kommunerna i
Jämtlands län